

FARBY GRAFICZNE	NORMA BRANŻOWA	
	Farby graficzne Pobieranie i przygotowanie próbek do badań	
	BN-65 7469-02	
Grupa katalogowa XVII 96		
Printing inks Sampling and preparation of samples for testing	Encres d'imprimerie Echantillonnage et préparation de l'échantillon pour l'étude	Краски печатные Взятие и приготовление проб для испытаний

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest pobieranie i przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej farb graficznych.

1.2. Określenia

1.2.1. Partia farby graficznej - określona ilość jednej i tej samej farby graficznej o jednakowych właściwościach, w jednakowych opakowaniach jednostkowych, przedstawiona jednorazowo do badań.

1.2.2. Opakowanie jednostkowe - każda postać opakowania (np. beczka, hobok, puszka) stanowiąca część partii.

1.2.3. Próbka pierwotna - część partii produktu pobrana jednorazowo z jednego miejsca opakowania jednostkowego.

1.2.4. Próbka jednostkowa - łączna ilość próbek pierwotnych pobranych z jednego opakowania jednostkowego (z różnych miejsc lub poziomów).

1.2.5. Próbka ogólna - łączna ilość wszystkich próbek jednostkowych pobranych z jednej partii.

1.2.6. Średnia próbka laboratoryjna - próbka wydzielona z próbki ogólnej, reprezentująca właściwości partii produktu, przeznaczona do przeprowadzenia badań laboratoryjnych, opakowana i przechowywana w sposób zapewniający jej identyczność.

1.3. Normy związane

- PN/C-04504 Chemiczne badania i próby. Pobieranie próbek i przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej. Wytyczne dla produktów półciekłych, mazistych i ciastowatych
- PN/C-04505 Chemiczne badania i próby. Pobieranie próbek i przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej. Wytyczne dla produktów ciekłych
- PN/C-04507 Chemiczne badania i próby. Pobieranie próbek i przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej. Wytyczne ogólne
- PN/C-60008 Chemiczne badania i próby. Przyrządy do pobierania próbek. Zgłębniki do produktów ciekłych
- PN/C-60009 Chemiczne badania i próby. Przyrządy do pobierania próbek. Zgłębniki do produktów półciekłych, mazistych i ciastowatych
- PN/N-03010 Statystyczna kontrola jakości. Losowy wybór sztuk do próbek

Centralne Laboratorium Farb Graficznych
Ustanowiona przez Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu Graficznego dnia 14 lipca 1965 r.
jako norma obowiązująca w zakresie metod badań od dnia 1 stycznia 1966 r.
(Mon. Pol. nr 51/1965 poz. 271)

2. POBIERANIE PRÓBEK

2.1. Wytyczne ogólne - wg PN/C-04507.

2.2. Wielkość partii

Struktura farby	Rodzaj farby	Wielkość partii kg	Wielkość opakowań jednostkowych, kg						
			1	3	5	10	25	50	200
			Liczba opakowań jednostkowych w partii						
Ciekła	wklęsłodrukowa	3000	-	-	-	-	-	60	15
	fleksograficzna	250	-	-	50	-	10	5	-
Półciekła	czarna gazetowa	2500	-	-	-	-	-	50	-
	sitowa	50	50	16	10	-	-	-	-
Mazista	typograficzna, offsetowa, litograficzna	400	400	66	40	20	8	4	-

2.3. Losowanie opakowań do badań

Liczba opakowań w partii	Liczba wylosowanych opakowań do pobrania próbki
do 5	każde opakowanie
6 ÷ 15	5
16 ÷ 25	7
26 ÷ 63	8
64 ÷ 160	9
161 ÷ 250	10
251 ÷ 400	10

Opakowania przeznaczone do pobrania próbek należy wybrać z partii sposobem losowym na ślepo wg PN/N-03010.

2.4. Przygotowanie opakowań do otwarcia. Wylosowane opakowania należy przed otwarciem starannie oczyścić szczotką i suchą szmatką.

2.5. Przyrządy do pobierania próbek. Do farb graficznych ciekłych stosować zglęb-
nik 2 o wymiarach: 1000/8 wg PN/C-60008, do półciekłych i mazistych zglęb-
niki 3 i 4 długości 750 mm wg PN/C-60009. Przyrządy do pobierania próbek należy przygotować zgod-
nie z PN/C-04504 i PN/C-04505.

2.6. Pobieranie próbek pierwotnych

2.6.1. Wielkość próbek pierwotnych. Próbki pierwotne farb graficznych nie powinny być mniejsze niż 50 g. Poszczególne próbki pierwotne z danej partii farb graficznych powinny być zbliżone do siebie pod względem wielkości (masy). Łączna masa próbek powinna być wystarczająca do sporządzenia średniej próbki laboratoryjnej.

2.6.2. Pobieranie próbek pierwotnych z farb ciekłych. Przed pobraniem próbki zawartość opakowania dokładnie wymieszać, po czym opakowanie otworzyć przez zdjęcie pokryw lub nakrętek i zanurzyć zglęb-
nik 2 w farbie aż do dna opakowania. Próbki przelać natychmiast do szczelnie zamykanego naczynia.

2.6.3. Pobieranie próbek pierwotnych z farb półciekłych i mazistych. Po otwarciu opakowania usunąć kożuch, zanurzyć zglęb-
nik aż do dna opakowania. Próbki pobierać z dwóch miejsc: ze środka opakowania i z miejsca położonego w odległości około 1/6 szerokości opakowania od brzegu, stosując zglęb-
nik 3 lub 4 zgodnie z 2.5. Próbki umieścić natychmiast w szczelnie zamykanym naczyniu.

2.7. Przygotowanie próbki ogólnej

2.7.1. Przygotowanie próbki ogólnej z farb ciekłych i półciekłych. Próbkę ogólną przygotować przez dokładne wymieszanie pobranych próbek jednostkowych z farb ciekłych. Próbkę przygotować w naczyniu szklanym, blaszanym ocynowanym lub emaliowanym, szczelnie zamykanym.

2.7.2. Przygotowanie próbki ogólnej z farb mazistych. Próbkę ogólną sporządzić przez dokładne wymieszanie próbek jednostkowych przy pomocy stalowej łopatkki na kamieniu litograficznym.

2.8. Przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej

2.8.1. Wielkość średniej próbki laboratoryjnej

- dla farb ciekłych nie może być mniejsza niż 1500 g,
- dla farb półciekłych i mazistych nie może być mniejsza niż 750 g.

2.8.2. Przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej farb ciekłych, półciekłych i mazistych. Z próbki ogólnej przygotowanej zgodnie z 2.7.1 i 2.7.2 należy wydzielić dwie średnie próbki laboratoryjne w ilości wg 2.8.1, przeznaczone:

- a) do sprawdzenia zgodności produktu z wymaganiami normy,
- b) do ewentualnych badań rozjemczych.

3. OPAKOWANIE I PRZECHOWYWANIE PRÓBKII LABORATORYJNEJ

3.1. Opakowanie próbki. Średnią próbkę laboratoryjną umieścić w równych ilościach w dwóch szklanych hermetycznie zamykanych naczyniach o pojemności odpowiedniej do 1/2 wielkości średniej próbki laboratoryjnej. Nalewanie lub nakładanie farby należy wykonać małymi porcjami. Porcje należy umieszczać po jednej w każdym naczyniu, powtarzając tę czynność w ten sam sposób aż do napełnienia naczyń. Po napełnieniu naczynia zaplombować lub zalakować. Na każdym naczyniu powinien być umieszczony wyraźny napis zawierający co najmniej następujące dane:

- a) nazwę zakładu wytwórczego lub dostawcy,
- b) oznaczenie według normy (w przypadku jej braku nazwę produktu),
- c) jednoznaczne określenie partii (data wyprodukowania, numer wagonu, numer specyfikacji itp.),
- d) wielkość partii,
- e) datę i miejsce pobrania próbki,
- f) imię i nazwisko pobierającego próbki.

3.2. Przechowywanie próbki. Średnią próbkę laboratoryjną należy przechowywać przez okres 6 miesięcy. Próbkę przechowywać w miejscu nienaświetlonym w temperaturze $15 \pm 20^{\circ}\text{C}$.

3.3. Protokół pobrania próbki należy spisać w trzech egzemplarzach natychmiast po pobraniu próbki. W protokole należy umieścić następujące dane:

- a) nazwę zakładu wytwórczego lub dostawcy,
- b) oznaczenie według normy (w przypadku jej braku nazwę produktu),
- c) jednoznaczne określenie partii (data wyprodukowania, numer wagonu, numer specyfikacji itp.),
- d) wielkość partii,
- e) rodzaj, wielkość i ilość opakowań,
- f) datę i miejsce pobrania próbki,
- g) imię i nazwisko pobierającego próbki,
- h) inne dane obowiązujące producenta lub w obrocie.